

CONSTANȚA

ABONAMENTILE :

În țară pe 1 an 10 lei
 „ „ „ 6 luni 6 „
 „ „ „ 3 „ 4 „
 Pentru străinătate poșta în plus.
 — Încep de la 1 ale fiecărui lună. —
 — Se plătesc înainte —
 Un exemplar 20 bani, vechi 30 bani.

Director-proprietar: P. GRIGORESCU

APARE DUMINICA

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

— Strada Elenă No. 8. —

ANUNCIURILE :

Pe pagina IV rîndul 20 ban
 „ „ III „ 1 leu.
 INSERTU ȘI RECLAME
 Pe pagina III rîndul 2 lei
 — Scrierile nefranate se refuză. —
 Manuscrisele, nu se înapoiază.

Adevărul în chestiunea instalării școlilor din Constanța în noua clădire.

În numărul său din urmă, *Gazeta Dobrogei* acuză autoritatea comunală și în special pe d. Primar Koiciu, că prin surprindere s'ar fi hotărât mutarea școlilor No. 1 de băieți și fete în noul local.

Poate fi această o surprindere pentru ori cine altul a'ară de d. Belcic și amicii D-sale, cari, după cum se va vedea mai la vale, au avut un amestec deosebit în cazul de față și au lucrat cu o patimă vedită.

Nu stă în deprinderile actualului primar al orașului ca să ticluiască pe ascuns chestiunile de interes general. Surprinderile, ori de ce natură ar fi ele, nu au fost și nu vor fi depositul de activitate, al unor oameni conștiincioși și prevedători, călăuziți numai de binele comun.

În adevăr, iată ce extragem dintr-un raport prezentat de d. Koiciu d-lui Prefect în afacerea care ne preocupă, care raport poartă data de

« »
 « »

«Când am spus Consiliului Comunal părerea mea în această chestiune, păreri cari au fost aprobate de acest Consiliu, două lucruri am avut în vedere: a instala școlile în localuri mai bune de cum se află astăzi unele din ele, și al doilea ca școlile să fie cât se poate mai aproape de elevi și eleve.

Din acest punct de vedere pentru mine despărțirile administrative a orașului, culorile de roș sau galben a acestor despărțiri despre care se vorbește, nu au absolut nici o importanță.

Ca să puteți aprecia și D-vs. D-le Prefect, dacă măsurile ce eu am propus sunt bune sau nu, iată motivele pe care eu m'am întemeiat:

1) Școala No. 1 de fete este instalată în un vechiu și insuficient local, situat aproape la extremitatea de jos a orașului locuit în cea mai mare parte de funcționari și militari, mai puțin populată și având un însemnat număr de magazi de ce-

reale, frecvența carelor foarte mare, circulația foarte dificilă și adese-ori imposibilă din cauza multor bol și cai de la aceste care și căruțe și copilele expuse la accidente chiar nenorocite. Comuna plătește pentru această casă chirie de 2500 lei afară de reparații care anual costă peste 500 lei.

2) Școala această este completă având patru clase, și 6 institutoare, este frecventată de 113 copile.

3) Școala No. 1 de băieți este instalată asemenea în un vechiu local, aparținând Comunei și situat în cele mai rele condițiuni. Este alăturarea de casarma pompierilor și aproape lipit de grajdurile cailor acestor pompieri. Adesea ori plafonurile cad și se pot întâmpla chiar accidente. Anul trecut institutorii au făcut mult șgomot cu privire la grajduri și chiar părerea multor între care și a unor medici au fost că localul a devenit din cauza grajdurilor, neigienic, cerând a se lua măsuri.

4) Școala No. 2 de fete este instalată în local nou, închiriat și pentru care comuna plătește numai 1500 lei, neavând nevoie de reparații și a căruia contract de închiriere expiră la 15 Octombrie. Localul acesta are șase camere, 1 bucatărie, 2 antreuri, curte, etc.

Școala această are abia 3 clase și 2 institutoare, și clasa a 3-a are foarte puține eleve, dacă nu mă înșel numai 3, în imposibilitate de a se completa în acest an, căci ar fi a se plăti o clasă pentru 3 copile și ocupă numai două camere; iar restul de patru camere etc se ocupă de D. Revisor și soția sa care este Directoară. Este dar școala bine instalată.

5) Școala No. 2 de băieți este instalată asemenea în partea de sus a orașului, foarte bine situată, departe de școala No. 1 de băieți. Această școală este și ea nouă, are numai 3 clase cu 2 institutori, și ocupă numai 2 camere; restul se ocupă de d. Director. Comuna plătește numai 1600 lei, n'are nevoie de reparațiuni, fiind nou și contractul expiră tocmai la Iulie 1894 — Acolo instalată școala servește partea de sus a orașului și a se muta mai jos spre

centru ar fi în prejudiciul populațiunii.

Acum Comuna s'a impus un mare sacrificiu construind un nou local pentru două școli: una de băieți și alta de fete, contractând un împrumut de 300,000 lei și care sper să fie gata în curând, astfel că noul an școlar se va putea instala în el două școli, una de băieți și una de fete.

Care din cele 4 școli va trebui să se instaleze în noul local? Iată întrebarea ce mi-am pus cu ocazia bugetului și am ajuns fără multă dificultate la soluțiunea logică, că aceste școli sunt cea de băieți și fete No. 1, pentru cuvintul:

a) Că aceste școli sunt complete cu câte 4 clase și șase institutori, putând ocupa cele opt sale spațioase din noul local.

b) Că școlile No. 1 de băieți și fete astăzi sunt instalate în cele mai rele, neigienice și insuficiente locale.

c) Că școlile No. 2 de băieți și fete astăzi sunt instalate în localuri noi. Ocupă numai câte două camere, fiindcă au numai 2 institutori. Că mai adaogându-se clase de la anul viitor au camere suficiente. Dovadă că astăzi etajele de sus și cu atenansi se ocupă la cea de băieți de d. director Titorian și la cea de fete de d-na directoarea Bănescu.

d) Că dacă ar fi a se instala în noul local școlile No. 2 de fete și băieți, cum susține d. Revisor, aceste școli ar ocupa numai câte 2 săli și celelalte 2 săli la ambele școli 4 săli ar rămâne deșerte, nefiind complete și având numai câte 2 institutori, pe când școlile No. 1 de băieți și fete, complete cu 4 clase și 6 institutori, ar rămâne în localuri insuficiente și neigienice.

e) Că este de notorietate publică violența curenților iarna, mai cu seamă în partea de jos a orașului, unde este situată astăzi școala No. 1 de fete și care sunt atât de vătămătoare după părerea tuturor, mai ales pentru copilele care trebuie să traverseze piața «Independenței» și strada care conduc la școală.

Dar mai pre sus de toate considerațiunile ce preced, este d-le Prefect, un puternic argument care vine în sprijinul părerii mele. Dacă se

vor instala școlile așa cum am propus eu, și cum a aprobat Consiliul comunal după o matură chibzuire, populațiunea școlară va fi mai în apropiere de ele, fiindcă și elevii și elevele afară de o fracțiune foarte mică locuiesc în apropiere.

Din anexatul tablou ce am cerut de la Direcția școlilor de fete No. 1, neobținând încă pe cel al școlilor de băieți No. 1, se vede că din 113 eleve, numai 13 locuiesc în apropiere de actualul local, iar toate celelalte 100 locuiesc în apropiere de localele așa cum cer eu să se instaleze școlile.

Chibzuința mea avea de rezultat, D-le Prefect, nu numai o instalațiune mult mai bună a școlilor din toate punctele de vedere, dar va aduce și foloase casei Comunei.

Prin diferența în minus a chiriilor, ce plătește Comuna astăzi pentru localele de școli, prin strămutarea primăriei, a oficiului stării civile și celui de măsuri și greutate, în localul actual al școlii de băieți No. 1, și scutirea de chirii ce plătește astăzi, pentru primărie și celelalte oficii, voiți realiza și o economie de la 4—5 mii lei, care vor veni în ajutorul plății procentelor împrumutului menționat de 300,000 lei, care în cea mai mare parte se va cheltui pentru noul local de școală și eu nu pot să nu știu seamă de interesele Comunei și din ceast punct de vedere.»

(ss.) Primar Koiciu.

Iată dar, d. Belcic, cum stă zădărnul și deci nici un sdruncin nu va fi pentru marea majoritatea a părinților și copiilor din oraș.

Tot în ziua, când s'a prezentat acest raport, s'au întrunit în localul Prefecturii D-nii: Ștef. Mihalescu, inspector general al învățământului primar din țară, d. Prefect al județului, cu Primarul orașului și Revisorul școlar.

Ținându-se seamă de chibzuirile înțelepte ale Primarului, s'a admis soluțiunea propusă de D-sa, ca singura ce răspundea la nevoile orașului.

Și de atunci, a trecut multă vreme. Apoi tocmai azi ni se dice, că lucrurile s'au făcut pe ascunsele?

Oare judecata nepărtinitoare a parsoanelor de mai sus, nu este ea garanția cea mai sigură în împrejurarea de față?

A fost de rea credință d. Belcic, când caută să inducă în eroare opinia publică.—De alt-fel ne cunoaștem omul: Suntem deprinși a-l vedea fără scrupule și gata să se dedică, mâine nu mai târziu, chiar pe sine însuși.

Din toate acestea rămâne constat un lucru: învinuirile de sistem ale unor adversari, cari n'au măcar meritul de a se respecta singuri, nu ne pot atinge.

Se mai face d-lui Koiciu proces de sentimente naționale. Dar, pentru D-șeu, cine nu vă cunoște D-le Belcic et Cia? Amintirile sunt prea recente, ca să mai aveți curajul, a debita ast-fel de insanități.

D. Koiciu și prietini D-sale au fapte meritorii la activul lor. Tocmai aceasta vă ustură, o știm bine. Nu veți reuși însă pe această cale, ca să dobândiți ceea ce vă lipsește. La învinuiri pătimase, noi vă răspundem cu fapte, a căror realitate vă doboară.

Până la vremuri mai bune pentru D-v., puțină modestie și o lecție de corectitudine vă sunt absolut necesare.

Un Cetățian.

(Raportul este făcut în Iunie a. c.)

PROCESUL REPLICII

Apărarea D-lui A. C. Popovici

În nume le Președinte!

Onorată Curte cu jurați!

Fără patimă și în toată sinceritatea voi vă vorbi în aceste momente aici unde se discută azi cauza cea mare românească și numai în a doua linie libertatea mea.

Înțelegeți bine, că poziția mea aici e foarte deficilă. Formele procesului chiar mi-au închis calea apărării. Am fost oprit în drum, cum și ce fel nu discut acum, pe când veneam în Transilvania pentru a mă putea prezenta la chemarea justiției; am fost adus aici în arest și chiar în momentul de față mă aflu încă sub supraveghere, pozițiunea mea deci ca acuzat a fost mult îngreunată și nu mi-am putut pregăti apărarea după cum aș fi putut-o face fiind lăsat în libertate.

Aici la jurați, unde pentru întâia oară am onoare a mă afla, am să fac două constatări de căpetenie. Întâia, că eu ca membru al unui partid ce ține să uzeze tot-d'auna de dreptul de a folosi limba sa națională în pertractări de felul acesteia, mă ved adus înaintea unui juriu care nu știe românește și care deci greu mă va putea înțelege dacă mă va înțelege. A doua că D-voastră, D-lor jurați, sunteți toți Maghiari iar eu Român și că noi ne aflăm în luptă politică în vreme ce D-voastră sunteți chemați să mă judecați, cred că este zadarnic acum să mai stăruiesc a arăta cât este de deficilă poziția mea.

D. procuror suprem în discursul său de acuză a atins multe din cestiunile legate cu Replica, foarte multe din cele care n'au nici o legătură cu densa, prea puține din cele însă ce privesc procesul și mi-a făcut mie impresia,

că azi D-sa a fost mai mult *Maghiar* de cât procuror. Înțeleg aceasta, e firea omenească și om fiind D. procuror nu mă miră peste măsură că s'a lasat a fi stăpânit mai mult de simțimintele de rasă de cât de simțimintele de dreptate. În discursul său de acuză D-sa a căutat să facă impresia, că Replica s'ar fi scris și tipărit de Liga din București, iar nu de tinerimea universitară română din Ungaria și cu banii de la Români din Ungaria Cetiți însă Replica. Judecați coprișul ei și veți căpăta imediat convingerea luminoasă că nu se poate susține ceea ce a afirmat D. procuror. Din potrivă din cuprișul ei se vede că ea este o carte făcută de junimea academică, că ea este efluxul simțimintelor tineretului nostru universitar, că ea nu poate fi cătuși de puțin opera unor irredentiști cum a zis D. procuror.

D-lor jurați!

Nu ni se poate face nouă Românilor de aici mai mare nedreptate, de cât când suntem aduși în legătură cu prtinsa irredentă din România. Replica însăși e dovadă a acestei afirmațiuni: cartea e scrisa cu vioiciunea naturală a tineretului însă cu adevărat patriotism și nu poate fi vorba de irredentă în relație cu opera tinerimii universitare. Eflux al politicii actuale, Replica este une-ori violentă, cauza însă rezidă numai în politica violentă, care se face astăzi în țara aceasta, și apoi gândiți-vă unde există irredentă? Ea există la Italienii din Austria, ea există la Slavii din Ungaria și Austria, ea nu există însă în Elveția, unde patru naționalități deosebite având fiecare în apropiere state puternice de naționalitatea lor, trăiesc în cea mai perfectă armonie și nici nu cugetă măcar că ar putea mai bine trăi, separându-se unele de altele. Irredentă deci există de regulă numai la apăsați, totuși ea la Români nu există din cauză că aceștia au priceput în tot-d'una importanța reală a existenței țării noastre pentru viitorul Românilor.

Cercetați scrierile politice ale Românilor din vremea ultimă și veți vedea că cele mai multe caută să întărească ideea necesității bunei înțelegeri între Români și Maghiarii și exprimă credința că și unii și alții au aceeași sortă. De la 1886 sunt multe operele românești, care vorbesc în sensul acesta. A vorbit D. procuror despre Basarabia și a vrut să ne dea exemplu de modul cum Români sunt acolo apăsați de Muscali. Așa este. Însă Muscalii nu sunt primejdia numai pentru noi Români, ci și pentru D-voastră Maghiarii și dacă din cauza antagonismului nostru alțat neconținut de politica de maghiarizare a statului, Muscalii vor pune mâna pe ambele popoare, atunci *fiere possumus, sed juvare non*, Români veștut-au și știut-au aceasta și de aceea gândul lor continuu a fost să îndrepte în acest sens și gândul Maghiarilor. Sigur însă, că D. procuror a vrut numai să ne sperie când a vorbit de soarta Basarabiei, dar și-a greșit socoteala.

S'a vorbit de Ligă, și D. procuror a prezentat-o într-o lumină departe de cea exactă. Nu stă în căderea mea să apăr aici Liga. Atăta pot să spun că Liga nu e de cât consecința «Kultur-egylet»-ului unguresc. Cine a făcut Liga? La aceasta gânditu-s'a D. procuror? Au făcut-o în cea mai mare parte Români din Ungaria și nu sa emu-

greze din cauza nedreptăților ce li se făceau. Dacă ei astăzi vă supără, de ce ne faceți pe noi responsabili, răspunderea nu o poartă de cât numai Români doritori să aranjeze antagonismul dintre noi și Maghiari. Este negreșit trist când alți tineri să se preocupe de cestiunile noastre.

Se zice, că n'am răspândit o carte dușmănoasă! Aș zice! Cestiunea e foarte delicată, nu aies așa cum s'a pus înaintea juraților. Se vorbește mult aici de Replica, și se aduc multe incriminări, dar eu nu se dă n-ntă. Dacă ar fi să se discute, atunci luați caș de cas din cele expuse într-nsa, aduceți documente, lăsați-ne să aducem și noi și să facem o cercetare imparțială, dacă se va dovedi adevărate cele cuprinse în Replica, nici nu cugetăm a ne acuză, de se vor dovedi neadeverate, puteți și aveți dreptul să ne osândiți. Însă acum așa se discută? Procesul nostru nu se face pe temeiul de documente și în bună dreptate, nici nu ne puteți acuză.

(Va urma)

MULKUL DIN TANGHRI-VERDI SAU PARCELARILE DE ACOLO

Fapta d-lui G. Missail

ART. IV.

Sa reluăm discuțiunea în privința afacerii din Tari-Verdi, care prin espunerile ce vom face interesează întreg publicul dobrogean. În numărul 20 am reprodus în estenso comunicatul de 8 coloane publicat în Monitorul oficial No. 38 din 91, pe care însuși Leonida Stere, prin *Scri-soare deschisă*, adresată d-lor Ilariu Isvoran și Gh. Missail, îl califică *mineinos*, iar pe autorii lui: *infami calomniatori*, fara să fi fost tras până acum la răspundere.

Mie îmi vine greu a dice același lucru, fiind parte interesată, dar voi stabili că autorii acelu comunicat, cari nu pot fi alții de cât d-l G. Missail care a cercetat singur lucrările, s'a servit de mijloace neonestе, și nepermise unui funcționar al Statului, spre a ajunge la rezultatul țintit: pierderea procesului și disponibilitatea mea din serviciu, drept reșunare pentru destainuirea unor mișelii ce se comitea cu vinđările de pământuri în Dobrogea.

În prima parte, Comunicatul, caută să stabilească lucruri ce nu privesc de cât pe nisce persoane din minister, că adevă: nu d. Gr. Popov era în capul secției când s'a făcut referatul incriminat de L. Stere, prin care mi se recunosea dreptul de proprietate, ci d. N. Popescu; că nu d. Popov, ci fostul director al Domeniilor din Aprilie 1889, mi-a liberat copia după traducția sumară a Comisiei centrale, prin care se certifică același lucru, și în fine că d. Popov nu este în-

tru nimica amestecat în cestiunea disparițiunei actului original din archiva, ci decedatul Vintilescu, care l'a ținut în sertarul său, în loc de a-l atașa la dosarul lucrărilor, conform resoluțiunei, și nu l'a liberat de cât la vederea procurorului.

Pe noi nu ne interesează aceste persoane, nici faptele lor.

Pe noi ceea ce ne interesează, este partea a doua a comunicatului, care tratează cestiunea în fond, afirmațiunile și constatările neesacte ce conține.

D. Missail dice că n'am servit de acte *seci și neautentice, în mod puțin leal, ca să cer pământ de la Stat*. Să vedem. Iată ce zisese mai sus tot acest comunicat: „Faptul că în acel referat s'a afirmat că pământul pretins de „P. Grigorescu este proprietate absolută, a avut loc din cauză „că, din traducțiunea sumară ce „era făcută pe titlul original de „cătре translatorul Comisiunei „centrale de verificare a titlurilor „pentru Dobrogea, înainte de „1883, rezultă că terenul în cestiune „este proprietate *malk*, prin ur- „mare nu s'a alterat adevărul, „când s'a susținut, prin referatul „de la 22 Iulie 1886 că nu este „proprietate mirie.”

Dacă d. Missail constată acest lucru: că pe original se afla traducerea,—după cum de altminternea s'a făcut pe toate actele—și dedesubt subscrierea translatorului și a doi membrii ai Comisiunei, ceea ce însă comunicatul îngrijește a nu spune, și dacă atestarea e făcută ca actul este o *proprietate absolută*, întrebăm: cine e *sec* și neautentic, actul meu, sau țigva goală, pleșuva și denaturată, a ramolitului Missail, pusă în serviciul unor funcționari inferiori din minister? Judece ori-ce om cu bun simț.

Dar culmea infamiei constă în disparițiunea actului meu, care n'a eșit la meidan de cât după intervențiunea procurorului, constrâns de publicitate, de Broșura din Galați, de ziarul Națiunea și altele a ancheta cazul. Până la atăta persecuțiune s'a ajuns: până la *ast-fel de argumente* favorabile a ajuns administrația de jos, funcționarii inferiori ai ministerului, *strigoii zugrumători, plaga mortală* a organismului administrativ, după cum îl numesc un celebru autor modern.

În privința sustragerii acestui act, fapt de care în mod infam am fost acuzat de fostul avocat al Statului Leonida Stere, iată ce dice tot comunicatul: „..... cer- „cătându-se din nou s'a găsit în „sertarul birouului d-lui ajutor „Vintilescu și chiar de către a-

„cesta titlul de care este vorba; prin urmare *actul n'a fost sustras și mai ales (?)* cu intențiune de „a favorisa pe Grigorescu, după cum pretinpe autorul broșurei (L. Stere); de oare-ce din contra preșepta lui ar fi fost de ajutor acestuia prin traducțiunea *greșită (?)* făcută de translatorul Comisiei centrale“.

Dacă faptul stă ast-fel, și așa este, și dacă actul s'a găsit în sertar, întrebăm: în care scop, și cu ce intențiune s'a respuns avocaturii de Tulcea că nu se găsește asen enea act la arhivă, ci s'a dat ordin avocatului a se servi numai de traducerea lui Pădean, și numai la constrângerea procurorului iese actul la meidan? Cine a umblat cu intențiuni rele, în *mod puțin leal*, să acapareze proprietate străină, eți sau funcționarul de jos al ministerului, care și-a făcut palaturi din micile slujbe ce au ocupat;— răspunde d-le Missail!

Dar comunicatul afirmă ca actul s'a tradus *greșit* de Comisia centrală. Ar urma ca toate actele de proprietăți dobrogene să fie greșite, și numai cele făcute de bucherul Pădeanu, care traduce cuvântul de *mülk* prin *posesiune*, sunt bune și *autentice*. Dacă este așa, de ce nu se da acestui ilustru filolog oriental, să revisuiască toate actele de proprietate, rurale și urbane, ca să va întâlni în toate același cuvânt și statul ar reintra în stăpanirea tuturor proprietăților din sate și orașe, a întregului teritoriu dobrogean, ceea ce ar da Statului o avere de miliarde.

Dar mi se va dice că numai actul meu este greșit. Prea bine, dar atunci de ce mi s'a refuzat o copie după traducerea lui Pădean, ci mi s'a dat o traducție sumară după a Comisiei centrale? De ce?—Pentru că am amenințat cu depunerea ei la parchet.

Cei din birou trebuie să se aduca aminte de discuția cam aprinsă urmata în secție.

A doua cerere a mea, de la 1889, doi ani după primirea la Domeniul a acelei traduceri, e formulata ast-fel:

Domnule Ministru,

„Vă rog să bine-voiți a-mi lăsa o copie după traducțiunea din limba turcă a actului meu de proprietate din cotuna Tari-Verdi, comuna Cogelak, județ Tulcea, privitoare pe căsla pentru oi și 800 doniumuri terenul căslei, pentru care alaturez o coală de un leu.“

(ss.) P. Grigorescu.

(Vezi *Scrisoarea Descchisă* pag. 22.)

Subliniem cuvintele o copie du-

pă traducțiune din adins. De unde resare de aci că „Grigorescu intenționat a cerut și stărnit ca după aceea sumară traducție (a Comis. centrale) să i se dea copie“, după cum afirmă și subliniează rëndurile, Monitorul oficial? Răspunde d-le Missail și probează, la din contra remai cu epitetul ce și-a dat L. Stere, de *infam calomniator*, pe care îl va repeta în viitor întreg echoul dobrogean.

Trebuia Ministerului o traducere complectă. Foarte bine. De ce nu s'a trimis actul la Ministerul de Esterne, unde legalmente se traduc toate actele din limbă streine? Iar dacă l'ați trimis, după cum afirmați prin comunicat (pag. 2684 rëndul 3 și 4), de ce nu l'ați trimis avocatului să se serve de el în instanța, să-l putem vedea și noi? Sa spunem noi de ce. Pentru că acolo nu se putea traduce cuvintele turcești „*temeliuk*“, „*emleak*“, care figurează în act, și care, după toate dicționarele turcești, sunt derivate de la *mülk* prin cuvântul: *posesiune* (miriè), cum a făcut Pădeanu, ci cu adevăratul cuvânt de *proprietate*, după cum o fac toți comentatorii legilor turcești cu Aristarschy Bey împreună; după cum o înțelege cel din urmă dobrogean; după semnificațiunea ce *temeliukul* o are în limba română, de unde românescul *temelie*.

Dar traducerea aceluiași act în anul 1880, luna Martie,—pe când nici nu se visa de o comisie centrală,— de d. Nazaretean șef de birou consular, translator al prefecturii de Tulcea, pe care am reprodus-o în No. 18, și aceea este greșită? Dar traducerea făcută de expertul numiți de Tribunal și făcută sub prestare de jurământ în sala tribunalului de Tulcea, prin care se dice același lucru că e *proprietate absolută*, este și aceasta greșită? Amândouă aceste traduceri, inclusiv aceea a Comisiei centrale sunt greșite? și numai a funcționarului inferior din ministerul de interne este buna, esactă?

Toate aceste puteau fi *dișe* de un avocat, ca L. Stere, cel mult; dar a se scrie în Monitorul oficial asemenea inexactități — nu vom dice mai mult — pe când procesul era pendinte la prima instanța, la judecatori amovibili, nu era permis unui locțiitor de dc ministru.

Las publicul mare, care a cetit comunicatul, să judece: dacă acel „strigoiu zugrumator“, „cel mai trist idol ce se poate adora, —funcționarul inferior“—din de-

partamentele ministeriale a lucrărat corect sau nu în numele Statului, care este espresiunea cea mai înaltă a moralității, persoana morală, careia cu toți îi am încredințat titlurile spre preschimbare, iar nu spre ascundere și denatfrire.

În numărul viitor vom reproduce *fac simile* fotografiate după acte de *proprietăți urbane*, absolut la fel cu actul mülkului din Tari-Verdi, de unde se va vedea că curtea unei clădiri e parte integrantă a proprietății, iar nu teren al Statului, după cum voiesce comunicatul să fie terenul aferent cășlei din Tari-Verdi, din pragul stăncii acolo.

P. G.

INFORMAȚIUNI

Cei ce se ocupă cu mișcarea populațiunii în Dobrogea, știu că încă pe la anul 1880 au venit în Dobrogea o colonie de bănațeni. Sfărâmurile acelei colonii s'au așezat în cele din urmă prin anul 1884-85 în cotuna Asanlarî din comuna Cârjilari plasa Măcin.—Pe lângă această colonie au mai venit în urmă acum 3-6 ani alți coloni de bănațeni și transilvăneni, cărora s'a făcut cele mai mari șicane până în anul curent, când abia în urma unui ordin energetic, de la prefectură, primarul comunei le-a acordat stabilirea.—Scim că d-l St. Pătea, primarul comunei, e interesat să numai fie nimenea pe coastele Cârjilariilor; dar fiind-că interesele Statului sunt altele de cât ale d-sale, rugăm pe D. Prefect să-l pue în imposibilitate de a mai face șicane în detrimentul Statului.

Notarul comunei Casimcea, d. Mănea, a fost înlocuit.

În urma unei certe violente între sub-prefectul plășei Cogelak și notarul comunei, și unul și altul au fost suspendați din serviciu.

D. L. Movilă a cumpărat în preț de 6000 lei insula lui Ovidiu, situată în lacul Siut-ghiol, fostă proprietate a unui turc.—Credem a sci că noul proprietar va face oare-cari înfrumusețeri potrivite însemnătății acelu loc de excursiune al vizitatorilor Constanței.

La biroul Ligii din Constanța s'a deschis o listă de subscripție pentru condamnații politici din Transilvania.

Consiliul comunei Tulcea a votat un credit de 20,000 lei pentru cheltuielile de combatere și prevenirea holerii:—Grăbească-se administrația a-i cheltui.... cine scie dacă *holera* va mai poposi o lună sau două în Tulcea?

În urma nouilor săpături făcute la Adam Clisi s'a constatat că cetatea este construită de împăratul Constantin-cel-mare. De asemenea statuia, care se află în mijlocul cetății, este a împăratului Constantin.

Ni se spune că la Adam-Clisi s'a dat peste urmele unui oraș, unde s'ar fi descoperit deja două străde și o biserică. În care s'a găsit o piatră ce poartă data de 503 d. Christ,

Pentru cei ce cer locuri pentru stabilimente industriale în Constanța s'v hotărât a se scoate în licitație loturi de 1/2 și 1 hectar teren probabil în preajma fabricelor de tăbăcărie, care va purta numele de *quartierul industrial*.

Musica militară rămâne în Constanța până la 15 Septembrie. Probabil va cânta în viitor și în piața Independenței.

În cotuna Docuzolu pl. Medgidie, au ars zilele trecute unuț țeran casa și produsele din arie, cauzându-l o pagubă de 2500 lei. Mulțumită ajutorului trimise de administratorul de Medgidie, sinistrul a fost localizat.

În numărul viitor vom începe a publica subscripțiile pentru condamnații politici din Transilvania.

La finele lunii acesteia se va judeca procesul intentat membrilor Comitetului partidului național din Sibiu pentru *Memorandul* destinat împăratului. Ei sunt 25 români fruntași ai poporului românesc în Ungaria.

La 30 August, orele 3 noaptea, au fost condamnați redactorii valorosului ziar *Tribuna*, d-nii Septimiu Albini, Ion Rusu Șirianul, A. Balteș și Dârdea primul la 3 luni, al doilea la 2 luni, al 3-lea la o lună și al 4-lea la 15 zile închisoare și toți împreună la 370 fl. amendă și despăgubiri.—De ocazia condamnării lui A. Popovici la 4 ani închisoare, un ziar sârbesc a exclamat: „*sto goje, to bolie*“, „cu cât mai rău, cu atât mai bine au să iasă lucrurile.“

Se vede că Ungurii din Cluj s'au mai răzgândit de 2 săptămâni încoace. E posibil că la aceasta să fi contribuit și dușul ce le-a tras împăratul Grantz Iosef la Boros-Șebeș, care a stigmatizat agresiunea îndreptată contra episcopului Pavel al Oradiei mari, cu cuvântul *gyalazat* (*infamie*), iar apucăturile Ungurilor cu cuvântul de *șovinism esagerat*.

Dar Ungurii se pot resbuna cu cele 25 condamnări ce au să mai pronunțe la finele lunii. *Șto goje, to bolie!*

Onor. noștri abonați sunt rugați a achita abonamentele ziarelui, D. Grigoriu librar, de la care vor primi chitanța.

Abonamentele și anunțurile se pot adresa atât la redacție cât și la librăria D. Grigoriu.

ANUNCIU

Avem o oare a aduce la cunoștința onrabilului public că am deschis în acest oraș pe Str. Măroșă cel Mare No. 1 (fostă farmacia d-lui Bönches), o

FABRICA DE RAHAT ȘI HALVA

(Sucaraala fabricii noastre din Galați)

în care fabricăm și vindem în angro și în detalii Rahaturi, Halva, diferite Dulceturi de munte, Bombone, Cafe tari, Prăjituri și diferite alte mărfuri: de ac stă brașă cu prețurile cele mai convenabile.

Mărfurile aceste le vindem garantând de calitate lor bună.

Primim și comănde de ori-ce cantitate, pe care le executăm prompt.

Avem multă speranță că onor. Public nu va lipsi ane da concursul d-lor. Cu stimă

E. CRONDIRA & V. LIMBEROPULO

DORNA

SARU, JUDEȚUL SUCEAVA

ISVORUL „CARMEN-SYLVA“

APĂ MINERALĂ ALCALINĂ BICARBONATĂ

Experiența scuturată a demonstrat că nutriționiștii geneali este foarte favorabilă înfrunzită prin care alcalina. Afecțiunile constituționale a febrile și anemie, ale ficatului, ale rinichilor și ale căilor urinare, cedată repede, întrebând din apă alcalină.

Malsabile în contra cărora se recomandă apa de Săru-Dorna: Anemia și consecințele ei, precum sunt: palpitările, lipsa de poftă de mâncare, slăbiciunea generală, însoțită de somnolență, somn al agit, constipația și diferitele simptome nervoase. **Chlorosa** (palbena feței); **Scrofuloză**; **Impaludismul** (friguri învechite cu spina umflată); dintre bôle de piele: **Eczema**, **Psoriasisul**, **Lichenul** (înclărmimea pielii, pe pe corp și pe obrazi); dintre bôle constituționale: **Polagra**, **Guta** (podagra), **Rheumatismul**. Ca reconștituant se pôte administra în urma unor bôle cronice în urma unui atar atac al pulmonului (al pieptului), în urma unei cure mercuriale. E foarte activă în contra calcilor hepatică (ale ficatului) și nefretice (ale rinichilor).

Dosa: Pentru adăp la dejun și la prânz câte o jumătate din butelie cu apă fără vin.

Depozit la D-na O. SEITAN, Constanța

NATIONALA

Societate generală de asigurare în București

Capital Social 2,000,000 lei.

Fonduri de rezervă 4,000,000 lei

Asigură contra incendiului, contra grădinei, precum și în ramura „vieții“ în toate combinațiile uzitate.

Reprezentant principal pentru județul Constanța:

D-l NICOLAE MASTERO.

Agenția pe Strada Gărei No. 13, vis-à-vis de grădina 23 Noembre.

Fabulosă de eștin

N'am decis de aci înainte
Ca să rânță încălțăminte
Cu prețuri foarte moderați
Ca să fiți D-lor și Dămnelor câștigați.

II.
De comanda de Poștij
În două-zece ore le ave
Iar și gata de vroști
La minută le găsiți.

III.
De Dămnul, Dămnă, Dămnășore
De șevroș sau vro colôre
Pentru sezonul de băi
Le găsiți numai la noi

IV.
De vroști să comandați
Vă rog ocol nu'mi dați
Căci sunt un bun român
Cum a fost Tatal Strabun.

V.
De vroști să mă aflați
Strada Traiană apucați
Căci vă es eu înainte
Și vă fac un Compliment.

D. MĂSORA
La „Cisma Modernă“.

La bazarul român

O cantitate mare de mărfuri de Galanterie, Manufactură, încălțăminte și alte specii de mărfuri, vind cu prețuri cele mai moderațe după concurența pieței.

Fac apel la toți prietini atât din oraș cât și din județe a mă încuraja cu cumpărările D-lor.

G. Șerbănescu.

Anunțiu

Cereți numai adevărata apă minerală din originala surșă:

Borvis de Borszek

care este superioară tuturor apelor minerale, și vă feriți de alte ape vătămătoare sănătății.

Depozitarul general pe ter-județul Brăila și Dobrugea este numai

D-l C. Molândac

Strada Regală No. 89 și 91 bis în

— BRAILA —

Piața Independenței

AVIS

Piața Independenței

La Magazinul de Haine Gata

MAURICE HORNȘTEIN

Se află un bogat asortiment de Haine Gata pentru primă-vară și anume: 200 pardesiuri diferite desemnuri din stoffele cele mai fine. — 2,000 costume, haine complete diferite desemnuri pentru bărbați și copii. — 3,000 perechi pantaloni diferite desemnuri de fa-lazic. Un mare asortiment de haine de dame, pardesiuri de cheviot cu pelerine, jachete după ultimul jurnal. — Pelerine lucrate în dundele și groje toate după ultimul jurnal. — Fără-că au adus o cantitate foarte mare de mără, m'am decis a vinde cu prețuri foarte fine. — Rog pe toți clienți a mă o ora cu vizitele D-lor.

Magazin de coloniale, beuturi spirituoase și diferite articole de ferărie.

G. D. BALAN

— Strada Carol. — Constanța. —

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA „Universală“

Gr. M. GRIGORIU

CONSTANȚA

Librăria

Este asortată cu tot ce se atinge de articole de librărie; precum:

Papeterie bogat montată cărți scolare, de științe și diferite romane în limba Română și Franceză

Articole de pielărie, albume de otografit și poezii, port-moneuri, port-tabacuri port-notise etc. etc.

Colecțiune de diferite tablouri, cornise pentru fotografii.

Jucării de copil și păpuși.

Parfumerie și accesorii. Note pentru piano din țară și strălăitate.

Tipografia

Posedând o găsini din cele mai perfecționate sistem „Marroni“ și fiind asortată cu diferite litere tăcurea cea mai modernă pôte efectua orș ce lucrare precum:

Cărți, Ziare, Afșe, Legăstie, Adrese, Circulări, etichete, Cărți de vizită de logodnă, biete de nuntă, și de înmormântare.

Depozit de tot felul de imprimare și registre necesare D-lor Perceptorii, Onor. Trimării și Epitropiciilor de Biserici.

LEGATORIE DE CĂRȚI

Efectuarea prompte și prețurile cât se poate de moderațe.